

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра паразитології і фармакології

ВЕТЕРИНАРНА РЕЦЕПТУРА

Науково-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультетів
ветеринарної медицини ВНЗ IV рівня акредитації
та слухачів ІПНКСВМ.

Біла Церква

2020

УДК 619:615

Затверджено Вченою радою
Білоцерківського національного
аграрного університету
протокол № , від 2020р.)

Укладачі: Рубленко С.В. – доктор ветеринарних наук, професор, Авраменко Н.В.,
Козій Н.В., Шаганенко Р.В., Шаганенко В.С. кандидати ветеринарних наук, доценти

Ветеринарна рецептура: Науково-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультетів ветеринарної медицини ВНЗ IV рівня акредитації та слухачів ІПНКСВМ / С.В. Рубленко, Н.В. Авраменко, Н.В. Козій, Р.В. Шаганенко, В.С. Шаганенко. – Біла Церква, 2020. – 63с.

У даному посібнику описані питання загальної рецептури, дана характеристика лікарським формам, вказана технологія виготовлення найбільш вживаних ліків, правила виписування рецептів, зберігання та їх відпуску.

Рецензенти: доктор ветеринарних наук, професор Ільніцький М.Г.
доктор ветеринарних наук, доцент Власенко С.А.

@ БНАУ, 2020

ВСТУП

Рецептура вивчає правила виготовлення лікарських форм та виписування лікарських засобів. Виписує рецепт лікар, тому цей розділ рецептури називається *лікарською рецептурою*. Готує ліки фармацевт, звідси назва – *фармацевтична рецептура*. Такий поділ умовний, особливо стосовно лікаря ветеринарної медицини, який має досконало володіти правилами виписування та виготовлення ліків, оскільки йому доведеться не тільки виписувати, але й самому їх готувати.

Головне завдання даного посібника – допомогти студентам у підготовці до занять із рецептури, раціональніше використовувати учбовий час для виписування рецептів і виготовлення лікарських форм. Для цього перед заняттям студенти заздалегідь знайомляться з матеріалом відповідної теми, висвітленим у методичних вказівках.

Для полегшення засвоєння латинської термінології, зокрема назви лікарських речовин, студенти занотовують рецептурні терміни та вивчають їх напам'ять.

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Тема 1. Загальна рецептура

Мета заняття. Ознайомлення з номенклатурою (назвою) лікарських речовин, правилами зберігання та реалізації препаратів, з фармакопеєю, структурою та правилами виписування рецептів і дозуванням лікарських речовин.

Питання:

1. Рецептура, її складові.
2. Державна фармакопея. Її зміст та призначення.
3. Терміни: ліки, лікарська речовина, лікувальний засіб.
4. Номенклатура лікарських речовин.
5. Рецепт, структура та правила його виписування.
6. Прості та складні рецепти. Офіційні та магістральні прописи.
7. Аптека, її призначення. Правила зберігання та видачі ліків.
8. Дозування лікарських речовин.
9. Несумісність лікарських речовин.
10. Види стерилізації лікарських засобів.

Державна фармакопея

Фармакопея (від грецьк. *Pharmakon* – ліки, отрута, *poieo* – творю, виготовляю) – це збірник обов'язкових державних або міжнародних законодавчих актів та стандартів, які гарантують якість лікарських речовин конкретної держави. Фармакопея має законодавчий характер для медичних працівників, фармацевтів та фармацевтичних і санітарних установ. У ній подано статті про лікарські препарати, їхню хімічну будову, фізичні властивості, дози, вимоги щодо контролю якості, реакції на ступінь чистоти та дієвості препарату, правила зберігання.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА	3
Тема 1. ЗАГАЛЬНА РЕЦЕПТУРА	3
Державна фармакопея	3
Номенклатура лікарських речовин	4
Рецепт, структура, правила виписування	5
Аптека, її види, функції і обладнання	10
Правила зберігання медикаментів, реактивів та інших хіміко-фармацевтичних препаратів	11
Дози, дозування лікарських засобів тваринам	13
Методика дозування лікарських речовин	13
Несумісність лікарських речовин	14
Стерилізація	15
СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА	16
<i>Тверді і м'які лікарські форми</i>	16
Тема 2. ПОРОШКИ, ДУСТИ, ПРИСИПКИ, ЗБОРИ	16
Тема 3. ТАБЛЕТКИ, КАПСУЛИ	19
Тема 4. ПИЛЮЛІ, БОЛЮСИ, КАШКИ	22
Тема 5. СВІЧКИ, КУЛЬКИ, ПАЛИЧКИ	24
Тема 6. МАЗІ, ПАСТИ, ЛІНІМЕНТИ, ПЛАСТИРИ	25
<i>Рідкі лікарські форми</i>	
Тема 7. РОЗЧИНИ	29
Тема 8. ВИПИСУВАННЯ І ПРИГОТУВАННЯ ЕМУЛЬСІЙ ТА СУСПЕНЗІЙ	38
Тема 9. ВИПИСУВАННЯ І ПРИГОТУВАННЯ НАСТОЇВ, ВІДВАРІВ, МІКСТУР	40
Тема 10. ГАЛЕНОВІ І НОВОГАЛЕНОВІ ПРЕПАРАТИ	43
Тема 11. НОВІ НЕТРАДИЦІЙНІ ЛІКАРСЬКІ ФОРМИ	46
Різновиди таблеток	46
Різновиди капсул	47
Різновиди рідких лікарських форм	47
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	50
ДОДАТКИ	56

ВЕТЕРИНАРНА РЕЦЕПТУРА

Науково-методичний посібник

Рубленко Сергій Васильович
Авраменко Наталія Володимирівна
Козій Наталія Володимирівна
Шаганенко Раїса Володимирівна
Шаганенко Володимир Сергійович

Видруковано ТОВ Білоцерківдрук
бульвар Олександрійський, 22
тел.04563 5-16-18